

Í DAG

Minst møgult

15. desember 1950, t. v. s. nakrar fáar dagar eftir at fólkaflokkurin hevði givið seg í hóslag við sambandið, skrivaði Dagblaðið m. a.:

»... At lata sambandsmenn (ella teir donsku sosialistar) ráða í hesum tíðarskeiði, vil einans fara til, at **MINST MØGULT** verður gjørt av tí arbeiði, ið førir fram móti ræði í egnum landi...«

Soleiðis ljóðaði hesin tankatoskurin! Kann tað sigast býttisligari; vinna ræðið í egnum landi í samgongu við sambandsflokkinn?

Hvat gjordu so fólkaflokksmenn fyrir at vinna ræði í egnum landi?

Jú, vit minnst so mikið at flest allar fólkaflokksfyrirtekur við Sjóvinnubankanum á odda fóru á heysin.

at teir seldu bestu fiskiflokkini út av landinum (Nólsoyar Páll), at fiskiskipaflokkur minkaði við 7000 tons.

at stóður kom í alla vega- og havnabygging.

at arbeiðsloysið var størri enn nakrantíð áður í Føroya søgu.

at 1600 fiskimenn máttu rýma burtur í onnur lond á hvørjum ári.

O. s. fr.

SOSIALURIN

NATIONALU STREINGIRNIR

Undir viðgerðini av lögmanns-røðuni legði Erlendur Patursson ovurstórán dent á teir nationalu spurningarnar, ja, eina rúgevu av nationalum spurningum, ið eftir vóru at loysa eink og hann í somu agitationsrøðu ið stórliga til orða um hina miklu nationalismu millum menna, tó at ið hvussu er tjóðveldes- og nationalismar hefur verið í afturgongd seinastu valini.

Men ikki allar partar í tí sokallaða sjálfstýrislandsstýrinum eru samdir við fíggaráráðharrannum Poul Petersen, lögtingsmaður, hevði heilt aðra uppfatan í hesum máli, sjálvt um hann talaði um eina nýggja »ere« í føroyskum politikki, tí hann segði bert út, at hann ikki visti, um tað bar til at spæla uppá nationalar streingir í dag, tá eingir natl. onnlr streingir vóru eftir.

Poul Petersen hevur ívaleynt kensluna av, at fjóldin av fólkinum einki vil hava við tað at gera, ið »sjálfstýrislandsstýrið« strembar fram í móti, men fylkist um aðal kravið, at í Føroyum skulu Føroyingar liva og harvið sosialistiska

FOLKAHEIMINUM FØROYAR

Brev til Sosialin

ÓKEYPIS LÆKNAHJÁL

Beint undan seinasta vali bar ikki til at lesa »14. septembert« uttan tú komst niður á orðini: ókeypis lækahjál, ókeypis sjúkra viðgerð og ókeypis medisín.

Nú er rúm tíð runnin, síðan hesir somu menn mannsterkir komu á ting; men á hesum sum flest øðrum økjum tykist pípan verða tagnað.

Eg spyrji: var hetta blúff sum meginparturin av lyftum tjóðveldis flokksins?

Tá og spyrji, so er tað av vissum grundum.

Eg havi sjúka konu, ið bæði skal hava lækahjál og nógv medisín; men serstakliga síðan tjóðveldismenn komu til ræðið,

er lækahjálpin vorðin ovurdrýr er medisínið vorðið ovurdrýrt.

Á øllum økjum er vorðið ringari og dýrari at liva undir hesum stýrinum; men harðast rakar tað sjálvandi tey sjúku og brekaði.

Húsmaður.

KEYPIKRAFTIN

Undan seinasta vali hoyrði eg fleiri tjóðveldismenn leggja stóran dent á keypikraftina.

Teir sögdu keypikraftina minka í stórum við hækkanði prísnum, um setingargjaldi, tolli og øðrum.

Henda tala fall mær væl í øyruni, og sum táverandi sjálfstýrismaður dró hetta meg ikki so lítið; men atkvøðan fór tó ikki tann vegin.

Nú hava tjóðveldismenn fingið roynt seg; men hvat er hent?

Jú, ongantið síðan seinasta fólkaflokksstýri er keypikraftin so nógv minka sum nú.

Prísirnir eru hækkaðir í stórum! Tollirnir eru hækkaðir í stórum! Umsetingargjaldið er hækkað í stórum!

Ongantið hevur verið so ringi hjá einum húsarhaldið at fáa pengarnar at strekkja til og endarnar at rokka saman.

Hesir hava til fulnar longu nú prógvað, at teir hvorki eru menn fyrir og ei heldur duga at stýra landinum.

Arbeidari.

Brevkassin

Brævkassin.

Loyvi mær at spyrja, um brævkassin kann siga mær, hvat tað er fyrir ein sjúka, sum í læknamálinum verður nevnd leukæmi?

K. J.M.

SVAR: Veruliga er hetta ein sjúka í beinamergrum, tí í beinamergrum ger organismen tey nýggju blóðlíkamini. Hjá leukæmikaranum er tað — sum hjá øðrum kreftsjúklingum — ein vev'omur, sum gevur seg til at vaksa vilt. Tað er eitt slag av hvitum blóðlíkamum, sum mergurin framleiðir í alt ov stórum mongdum og alt ov skjótt, og hetta gongur útyvir hini blóðlíkamini.

BLÓÐPENINGURIN

Tá ið javnaðarmenn boðaðu frá teimum 60 milj. krónum, ið P. M. Dam, táverandi lögmaður, hevði fingið til søgn um undir samráðingum við ríkisstjórnina, kom ein skarnbyttan fyrir og onnur eftir frá »14. sept.«, ið einki vildi hava við henda blóðpening at gera, tí hetta var peningur, ið danir fingu fyrir radastøðina á Samfelli.

Einaferð skrivaði blaðið: »Sosiálin heldur fram at gabbu av teimum 60 milljónum í 60 ár, ið Danmörkin vil læna Føroyum. Jú, hetta er nakað at gabbu av, aftaná at tað er vorðið upplýst, at hetta er ein partur av teimum milljónum, Danmörkin fær fyrir herstöðirnar í Føroyum...«

Eisini tjóðveldismenn hava gingið biddaragongd og ligið á knæ fyrir danum at fáa hendur á hesum 60 milljónum.

Nú skal also føroyska sjálfstýrið setast á stovn fyrir blóðpening, danir fáa fyrir herstöðirnar í Føroyum! Hyggið tjóðveldismenn! !

LONIR OG SKATTUR. Eitt hitt allra fyrsta, hetta landsstýrið gjørdi, var at tryggja landsstýrismonnum 6000 kr. hvørjum meira í grundløn um árið. Samstundis dyktu teir skatt og toll á fjóldina.

Toppogur lonir teir sjálvir sær tryggjað, við donskum gulli teir sjálfstýri byggja, meðan tollpindir landsmenn at rokningum hyggja.

Skattur og tollur tollur og skattur sjálfstýrið kostar. Pungur gerst lættur, tí Hákun skal fram, men fjóldin skal aftur.

TAÐ ER VERULEIKI

AT tjóðveldismenn leikaðu øðir og sögdu seg vilja bróta monopol hjá Føroya Fiskasolu við m. a. at stovna Samvinnufelag fiskimanna, tí G-manna-fyrirtekkan Fiskasolan mergselg livið úr føroyska fiskimommum og fiskivinnuni.

AT hesir somu menn, síðan teir komu í landsstýrið, hava givið Fiskasoluni eitt stórt monopol enn nakrantíð áður, m. a. við at lata fiskasoluna hjá Samvinnufelagnum í hendur á G-mannafyrirtekkan Føroya Fiskasolu.

Veitst tú

AT teir sokallaðu »sjálfstýrislökkarnir« skelva av ræðslu, hvørja ferð »Dimma lætting« nevnið orðið »sjálfstýrie«, og teir skunda sær at avnotta allar ætlanir um nakað veruligt sjálfstýri: hyggið bara, tað hendir einki!

AT tjóðveldisflokkurin, tá ið sein-

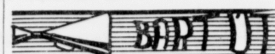
asta landsstýri skuldi setast, bjóðaði sær til samgongu við SAMBANDSFLOKKIN í boðum, sum Hákun Djuhrus bar til Jóhan Poulsen.

AT bara nakrir fáir av teimum tingmonnum, ið standa aftanfyrir »sjálfstýrissamgonguna« eru heilir menn, t. v. s., at teir eru bara háltv ella trikvart valdir.

AT bert ein av landsstýrismonnum er fólkavaldur, ein er bara eykavaldur, meðan hinir báðir royndu val, men vórðu ikki valdir.

AT undir seinasta landsstýri skrivaði »14. sept.«, at tað var eitt brot móti øllum fólkareði at lata Niels W. Poulsen, sum

ikki var fólkavaldur, seta á landsstýrinum, men hvat sigum »14. sept.« nú?

+ var tað makaleyst av Erlendi + Paturssyni, sum ikki var maður + fyrir 12 ára formannstíð síni í + Fiskimannafelagnum at skaffa + fiskimommum EITT OYRA í + sáttmálaáðótum, beinanvegin + sum hann er komið í landsstýr- + ið, at dykja 20 pst. toll á sjó- + kleði til fiskimenn og 20 oyru + pr litur av bensini til útróðra. + menn, umframt allan hin toll- + in, allan hin skattin og alt um- + setingargjaldið.

Nøkur orð um og til harra Pól F.

Frammanfyrir á borði mínum liggur tann bókin, sum tú Pól F. sendi mær, Eg eri glaður fyrir bókina, og mest gleðist eg yvir, at tú fremst í hesa bók hevur skrivað hesi orð:

»Tú Jóhann Danbjørg lögtingsmaður,

Eg ynski tær, fyrir Føroyalands sakir, mong ár enn í góðum lag, ein trúgvur, háttmætaður vinur tú vart, frægi, hav tók fyri tað! Eydurrikt nýr, bliðar heilsur,

Pól F.

Eg vil bara siga, at mikið stuttligt, hugnaligt og forvitnisligt havt eg funnið í hesi bók, ið tú nevni »Seggjasögur úr Sumba I.« Tað, ið gleðir meg mest, er tað, at tú skýrir bókina I. partur. Tað gevur mær og mongum góðar vónir um, at II. partur kemur brátt.

Eg sá í onkrum blaði, at einstök haldia, at tú hevur gloymt onkran av Sumbiar seggjum, og hevur fortalt ovlitið um aðrar seggjar. Um hetta vil eg bert siga, at her eri eg ikki fóru, at úttala meg, tí til tess eri eg ovlitið kendur í Sumba. Men eg veit, at mangur sumbingur — bæði menn og kvinnur — hava skarað frammi úr og vist seg sera vitug, djorv og dugnalig og eiga at teljast millum seggjar bæði kroppsliga og andaliga. Um hesar seggjar mannligar og kvinnuligar fáa vit so at fretta í II. parti, vóna vit.

Væri er tað, at nøkur eru hørmum, at tú skroggar ovnógv. Men vónandi fara øll at skilja so við og við, at tá ið søgur skulu forteljast

stuttligar, og tað sama er við yrkingum, so er tað ikki einans Pól F., ið skroggar..... allir yrkjarar skroggar og gera nógv meira av, enn tað, ið veruleikin er.

Eitt nú yrkingin um gravarferðina. Henda yrkingin verður at liva á mongum tungumálum langt aftaná at eg og Pól F. eru farnir undir grønu tovu... farnir foldum frá. Mitt navn gloymt, men Pól F's navn verður at liva. Øll skilafólk vita, at hatta er eitt ævintýr, sum ongín annar enn Pól F. dugdi at smíðja. Samleiksorð er onki í hasum. Tað vita øll, og tí eigi ongín at ilkskast ella taka sær nær av slikum.

Vit siga bara: »Pól F. er nú einaferð soleiðis, sum hann er, og vit vita, at hann dugir at smíðja søgur og yrkingar úr púra ongum«.

Eg vil enda við at takka tær Pól F. fyrir bókina. Eg og mong onnur hava fingið mangan biligan látur frá tær... av tí, sum tú kundi finna uppi tey trý árin, vit gingu saman í Havn... ikki minst, tá ið tú blekkaði hanaan hjá »madammuni.« — »Ungdomsliv, keldan fyrir minnið«.

Latum okkum vóna, at alt verður okkum fyrigivið. Tað var í kæti og als ikki fyrir at gera nekrum nakað ilt. Tað sama er at siga um tað, sum tú yrkir og skrivur. Tú meinar nokk onki ilt við nakað av hasum.

Takk skalt tú hava.

Vinarligast

Jóhann H. Danbjørg.

Útsøla

Máling og tapet

MÁLINGABÚÐIN

Reynagota 5 — Telefon 1834

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Lýsið í SOSIALINUM